

Historie péče o secesní památky jako kulturní dědictví v Maďarsku, českých zemích a Francii. Lilla Zambó

Tato diplomová práce pojednává o vývoji památkové ochrany nejvýznamnějších architektonických děl secese z pohledu odlišných ideologických a politických systémů Maďarska, českých zemí a Francie ve 20. století. Hlavním cílem práce bylo zkoumat vlivy secese ve společnosti a naopak prostřednictvím různých postupů při ochraně památek a při úspěšných rekonstrukcích památkových objektů, které můžeme sledovat ve významných „secesních městech“ Evropy, jimiž jsou Budapešť, Praha, Nancy a Štrasburk.

Secesní sloh (1890-1914) se zrodil jako reakce na akademické školy na konci devatenáctého století a rychle se šířil díky propagaci nového programu v architektuře, díky svému specifickému estetickému, sociálnímu a politickému obsahu. Aby mohlo uspokojit potřeby "moderní" doby a vytvořit lepší prostředí pro lidi, Art Nouveau se rozešlo s předchozími dominantní historickými tendencemi, a to nejen intelektuálně, ale také v uplatnění nového designu a nových dekoračních prvků. Tak díla secese formovaná na základě mezinárodní praxe, ale současně lokálně unikátní a bezprecedentní, byla zcela odlišná od dominantních eklektických obrazů měst, což je jen jeden z faktů, proč byla kritizována jak současníky tak následujícími generacemi. Ve střední Evropě nový "styl" měl ještě další aspekt. Tato díla často reprezentují národní cíle prostřednictvím tzv. "národního slohu", stejně jako v Maďarsku nebo v českých zemích. Jednou z výzkumných otázek této práce je jaké bylo spojení mezi politikou formování moderního národa a vývojem památkové ochrany secese jako kulturního a historického dědictví.

V Alsasku a Lotrinsku (dvou traumatizovaných oblastech Francie) secese také hrála velmi silnou identifikační a politickou roli. Zejména v Nancy (druhém centru secese po Paříži) a ve Štrasburku (městě připojeném k Německé říši) se nový moderní styl stal na jedné straně hnací silou posilování identity, regionální na jedné a císařské na druhé straně.

Recepce stylu v průběhu minulého století prošla vývojem od odmítnutí k přijetí až dospěla opět k obdivu. Po dlouhou dobu, styl zůstal hlavním příkladem špatného vkusu jak pro modernistické tak konzervativní kritiky. Téměř půl století se neobjevily žádné vážné pokusy o jeho přehodnocení. Proto se vzácnými výjimkami – až téměř do konce šedesátých let neměly architektonické památky secese relevantní společenskou hodnotu na rozdíl od budov v historických stylech. V následujícím období až do osmdesátých let se vnímání secese změnilo a jeho architektonické pozůstatky začaly být chráněny jako historické památky po celé Evropě. Díky přehodnocení stylu a rostoucímu zájmu o procesy "patrimonializace", bylo možné nastartovat procesy, které vedly k přehodnocení dědictví secese jako kolektivní historické a kulturní hodnoty, a to nejen na národní úrovni, ale také v celosvětovém měřítku. Tato studie usiluje o lepší pochopení tohoto společenského jevu tím, že zkoumá jeho skryté příčiny, které vedly k úspěšné památkové péči.